

ПРВА ОСНОВНА ШКОЛА КРАЉА ПЕТРА II

ШКОЛСКИ ПРОГРАМ 2018/2019 – 2021/2022.

ЛИКОВНА КУЛТУРА

ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ В РАЗРЕД

Предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Фонд: 72 часа

Циљ наставе и учења **ликовне културе** је да се ученик развијајући стваралачко и креативно мишљење и естетичке критеријуме кроз практични рад, оспособљава за комуникацију и решавање проблема и да изграђује позитиван однос према уметничком наслеђу и културној баштини свог и других народа.

Глобални план рада

Садржај програма /теме/	Обрада	Практичне вежбе	Систематизација (Естетска анализа)	Укупно
1. Линија	5	18	1	24
2 . Облик	3	12	1	16
3. Ритам	4	15	1	20
4. Визуелно споразумевање	2	9	1	12
УКУПНО	14	54	4	72

Тематски оквир:

ОБЛАСТ/ТЕМА	САДРЖАЈ	ИСХОДИ По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	СТАНДАРДИ
ЛИНИЈА	<p>Врсте линија и изражajна својства линија. Линије у природи и окружењу. Линија као ивица тродимензионалних облика;</p> <p>Изражajна својства линија у односу на прибор, материјал, притисак и угао под којим се држи прибор/материјал. Савремена средства за цртање – дигитална табла и оловка за цртање, 3Д оловка, апликативни програми за цртање...</p> <p>Својства линије у апликативном програму за цртање. Цртање светлом;</p> <p>Уметнички цртеж, аматерски цртеж, дечји цртеж, схематски цртеж, технички цртеж, научне илустрације... Врсте уметничког цртежа – скица, студија, илустрација, стрип, карикатура, графити... Занимања у којима је неопходна вештина слободоручног цртања;</p> <p>Поступци грађења цртежа додавањем и одузимањем линија. Лавирани цртеж.</p> <p>Линеарни цртеж. Цртеж у боји;</p> <p>Текстура (ликовни елемент). Поступци грађења текстуре линијама. Ритам линија;</p> <p>Различити садржаји као подстицај за стваралачки рад (облици из природе и окружења, звуци из природе и окружења, музика, кретање у природи и окружењу, текст, писмо...);</p> <p>Читање (декодирање) цртежа, стрипа,</p>	<ul style="list-style-type: none"> – опише линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте линија; – гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/материјала; – користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; – разматра, у групи, како је учио/ла о изражajним својствима линија и где се та знања примењују; – црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; – искаже своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности; 	<ul style="list-style-type: none"> -1.1.1. разликује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности; -1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове; -1.2.1.описује свој рад и радове других; -2.2.2.образлаже свој рад и радове других 3.3.2.описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности;

	карикатуре, графита, рекламих порука... Уметничко наслеђе – значај наслеђа		
ОБЛИК	<p>Дводимензионални и тродимензионални облици. Правилни геометријски облици (геометријске фигуре и тела). Правилни облици у природи и у ликовној уметности. Неправилни облици;</p> <p>Својства облика. Величина облика. Боја облика. Реална и имагинарна функција облика.</p> <p>Карakterистични детаљи и својства по којима је облик препознатљив. Светлост као услов за опажање облика. Изглед облика посматраног из различитих углова. Стилизовање облика;</p> <p>Статични облици. Кретање облика (кретање статичних облика помоћу ветра и воде, карактеристично кретање бића и машина);</p> <p>Распоред облика у простору и њихово дејство на посматрача. Положај облика у равни – линија хоризонта, планови и величина облика у односу на растојање од посматрача. Преклапање, прожимање, додирање облика;</p> <p>Поступци грађења апстрактних и фантастичних облика (превођење реалних облика у апстрактне одузимањем карактеристичних детаља, превођење реалних облика у фантастичне додавањем неочекиваних детаља, грађење имагинарних и апстрактних облика на основу једне, две и три информације...);</p> <p>Луминообјекти. ЛЕД технологија у савременој уметности. Обликовање простора светлом;</p> <p>Обликовање (дизајн) употребних предмета.</p> <p>Преобликовање материјала и предмета за рециклажу;</p> <p>Различити садржаји као подстицај за</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; – гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; – наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; – обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; – преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; – комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за одређену намену; – објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; – разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; – исказе своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно; 	<p>-1.1.1. разликује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности;</p> <p>-1.2.1.описује свој рад и радове других;</p> <p>-2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт;</p> <p>-3.2.3.користи тачне термине(нпр. текстура, ритам, облик) из визуелних уметности(примерене узрасту и садржају) када оразлађује свој рад и радове других.</p>

	<p>стварадачки рад (облици из природе и окружења, кретање у природи и окружењу, уметничка дела, етно наслеђе, садржаји других наставних предмета...);</p> <p>Орнамент и орнаментика. Функција орнамента. Симетрија. Ритам линија, боја и облика у орнаменту;</p> <p>Уметничко наслеђе – наслеђе етно културе.</p> <p>Значајни римски споменици на тлу Србије.</p>		
РИТАМ	<p>Поступци за безбедно и одговорно коришћење и одржавање прибора и радне површине;</p> <p>Материјал из природе, вештачки материјал, материјал за рециклажу, рециклирани материјал, импровизовани прибор, школски прибор и материјал, професионални прибор;</p> <p>Ритам у природи (смена дана и обданице, смена годишњих доба, таласи, падавине...);</p> <p>Ритам у простору (распоред тродимензионалних облика у природи, урбаним срединама и у близјем окружењу ученика). Ритам у структури (грађи) облика.</p> <p>Ритам у текстури природних и вештачких материјала;</p> <p>Врсте ритма. Правилан и неправилан ритам.</p> <p>Слободан ритам. Спонтани ритам (ритам линија, облика, мрља). Функције ритма – понављање боја, линија и/или облика да би се постигла динамичност (живост) или ред. Утисак који различите врсте ритма остављају на посматрача.</p> <p>Субјективни утисак кретања и оптичка илузија кретања;</p> <p>Ритам као принцип компоновања у делима ликовних уметности. Ритам у другим врстама уметности. Примена визуелног ритма у</p>	<ul style="list-style-type: none"> – опише ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; – пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма; – разматра, у групи, како је учио/ла о визуелном ритму и где та знања може применити; – гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; – користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; – направи, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала; – искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност; 	<p>-1.1.1. разликује и користи основне медије, материјале и технике визуелних уметности;</p> <p>-1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу;</p> <p>-2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт;</p> <p>-3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на адекватан начин реализовати своју (одабрану) идеју.</p>

	<p>свакодневном животу;</p> <p>Различити ритмови као подстицај за стваралачки рад – звуци из природе и окружења, музика, кретање у природи и окружењу, плес...;</p> <p>Уметничко наслеђе – значај праисторијског наслеђа на простору Србије и у свету.</p>		
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	<p>Различите врсте комуникације од праисторије до данас;</p> <p>Невербална комуникација – читање информација; израз лица и карактеристичан положај тела;</p> <p>Читање визуелних информација (декодирање).</p> <p>Визуелно изражавање;</p> <p>Уметничко наслеђе – значај наслеђа за туризам и за познавање сопственог порекла.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас; – обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу; – изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом; – тумачи једноставне визуелне информације; – објасни зашто је наслеђе културе важно. 	<p>-1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове;</p> <p>-1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу;</p> <p>-2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт;</p> <p>-3.1.2. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на адекватан начин реализовати своју (одабрану) идеју.</p>

Кључни појмови садржаја: линија, орнамент, графити, уметничко наслеђе, облик, ритам, динамика, визуелно споразумевање.

ОБЛАСТ/ТЕМА	НАЧИНИ И ПОСТУПЦИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА	АКТИВНОСТИ У НАСТАВНОМ ПРОЦЕСУ	КОРЕЛАЦИЈА
ЛИНИЈА	<p>-вербално- текстуални (кроз разговор и дискусију дефинисање појма линија и њених карактеристика- својства и врста);</p> <p>-илустративна- корелација са природом и појавом линије у природи;</p> <p>- подстицање на опажање различитих врста и карактера линија у природи;</p> <p>- практично- демонстративни поступак (извлачење линија различитим ликовним техникама на различитим материјалима- меке оловке на различитим подлогама, темпере, колаж);</p> <p>-примена игре као методе учења и приступа задатку;</p> <p>- дефинисање илustrацијом и демонстрацијом линије као границе 3д облика у технички вајања;</p> <p>- креирање задатака;</p> <p>- подстицање, коректура (савети које наставник даје у току практичног рада, питања која наводе ученика на промишљање и развијање идеја);</p> <p>-увођење и примена савремених технологија у настави (3Д оловка, апликативни програми за цртање, виртуелна посета пећини Ласко, нпр);</p> <p>-кооперативно учење;</p> <p>-корелација са наставом информатике и рачунарства (цртање и сликање на</p>	Слушање, упоређивање, уочавање, примена, анализирање, разговор, размена сопствених знања и мишљења, истраживање, самостално тумачење. Наставник презентује наставни садржај, подстиче ученике на активно деловање, мотивише их и развија активан однос према култури и визелној уметности.	Српски језик и књижевност, информатика и рачунарство, историја, музичка култура, техника и технологија, грађанско васпитање, веронаука.

	<p>рачунару);</p> <ul style="list-style-type: none"> -корелација са музичком културом; -корелација са математиком, биологијом и историјом; - естетска анализа (изражавање ставова, идеја, мишљења и вредности на позитиван и аргументован начин, тумачење и разумевање уметничког дела/ученичког рада); - вредновање, организовање одељењских изложби, учење на разликама и процена сопственог напретка; 		
ОБЛИК	<ul style="list-style-type: none"> - вербално -текстуални - кроз објашњавање, разговор и дискусију дефинисање појма облика и његових карактеристика (својства и врсте, 2д и 3д облици, величине облика и међусобни односи, груписања, планови, реална и имагинарна функција облика..); - илустративи- кроз конкретне примере из човекове средине, историје уметности и корелацијом са другим наставним предметима (за сваку наставну јединицу); - практично -демонстративни -кроз употребу разних прво појединачних основних, а потом комбинованих ликовних материјала и техника (цртеж, слика, вајање, графика, колаж...); - креирање задатака; - подстицање, коректура; - естетска анализа заједно са ученицима (ум. дела и ученичких радова) и 	<p>Слушање, упоређивање, уочавање, примена, анализирање, разговор, размена сопствених знања и мишљења, истраживање, самостално тумачење. Наставник презентује наставни садржај, подстиче ученике на активно деловање, мотивише их и развија активан однос према култури и визелној уметности.</p>	<p>Српски језик и књижевност, информатика и рачунарство, историја, музичка култура, техника и технологија, грађанско васпитање, веронаука.</p>

	<p>вредновање;</p> <p>-корелација са историјом, биологијом, математиком;</p> <p>-вербално илустративни подстицај кроз заједничко дефинисање појма светлински објекти и колаж- примена у енеријерима као витражи, амбијентална решења и зидне декорације, као фасаде, илустрација...</p> <p>-ЛЕД технологија у савременој уметности, обликовање простора светлом;</p> <p>- корелација са примерима из историје уметности (архитектура, илустрација), књижњвности, позориштем (сцена), музиком;</p> <p>- виртуелна посета неком музеју;</p> <p>- демонстрација и примена нових материјала (разне провидне фолије у боји, дијапроектори, провидни и непровидни папир);</p> <p>- креирање задатка,</p> <p>- прећење, коректура, естетска анализа и вредновање дечијих радова;</p> <p>-вербално илустративним методама уз објашњавање, ест. анализу и разговор заједно са ученицима дефинисати дизајн као грану ликовне уметности и њену утилитарну и естетску функцију;</p> <p>- корелацијом са свакодневним употребним предметима (подстаћи на опажање истих и креативно и естетско просуђивање);</p>		
--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> -обликовање и преобликовање употребних предмета, разговор о значају уметности за одржив развој; - креирање задатка; -подстицање ученика и вршење коректуре, давање предлога, сугестија, повратне информације о раду; - естетска анализа (изражавање ставова, идеја, мишљења и вредности на позитиван и аргументован начин, тумачење и разумевање уметничког дела/ученичког рада); - вредновање, организовање одељењских изложби, учење на разликама и процена сопственог напретка; 		
РИТАМ	<ul style="list-style-type: none"> -вербално- текстуални (кроз разговор и дискусију дефинисање појма ритма; -илюстративна корелација са природом (ритам у природи, смена дана и обданице, смена годишњих доба, падавине, таласи); - подстицање на опажање различитих врста ритмова у структури облика и у текстури природних и вештачких облика; - практично- демонстративни поступак (израда задатака у којима се истиче понављање линија, боја, облика да би се постигла динамичност или ред); -корелација са музиком, плесом и књижевностима; - креирање задатака; - подстицање, коректура; 	<p>Слушање, упоређивање, уочавање, примена, анализирање, разговор, размена сопствених знања и мишљења, истраживање, самостално тумачење. Наставник презентује наставни садржај, подстиче ученике на активно деловање, мотивише их и развија активан однос према култури и визелној уметности.</p>	<p>Српски језик и књижевност, информатика и рачунарство, историја, музичка култура, техника и технологија, грађанско васпитање, веронаука.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - вербално текстуални кроз објашњавање, разговор и дискусију дефинисање појма орнамента и његових главних карактеристика- ритам, симетрија, прецизност; - илустративни (визуелно подстицајни) навођењем на давање конкретних примера орнамента из свакодневног живота; -корелацијом са народном традицијом, математиком, биологијом, географијом, техничким образовањем- улога и значај орнамента; - креирање задатка; -кооперативно учење; - коректура; - естетска анализа (изражавање ставова, идеја, мишљења и вредности на позитиван и аргументован начин, тумачење и разумевање уметничког дела/ученичког рада; - вредновање, организовање одељењских изложби, учење на разликама и процена сопственог напретка; 		
ВИЗУЕЛНО СПОРАЗУМЕВАЊЕ	<ul style="list-style-type: none"> -вербално- илустративним подстицајима кроз разговор са ученицима дефинисање и проширивање знања из области визуелног споразумевања (облицима, начинима, улогом, средствима и значајем); - корелација са свакодневним животом, књижевношћу, драмским уметностима- фотографија, филм, телевизија, видео; 	<p>Слушање, упоређивање, уочавање, примена, анализирање, разговор, размена сопствених знања и мишљења, истраживање, самостално тумачење. Наставник презентује наставни садржај, подстиче ученике на активно деловање, мотивише их и развија активан однос према култури и</p>	Српски језик и књижевност, информатика и рачунарство, историја, музичка култура, техника и технологија, грађанско васпитање, веронаука.

	<ul style="list-style-type: none"> - креирање задатка, увођење и примена савремене технологије у настави; -примена игре као методе учења и приступа задатку, невербална комуникација-читање информација; израз лица и карактеристичан положај тела; -кооперативно учење; - прећење, коректура, естетска анализа и вредновање дечијих радова; 	визелној уметности.	
--	--	---------------------	--

Међупредметне компетенције

Кроз наставу ликовне културе ученици стичу функционална знања и умења и развијају способности, навика и вредносних ставова, а који омогућавају целовит развој ученика и припремају их за живот у савременом свету.

ОПШТА ПРЕДМЕТНА КОМПТЕНЦИЈА

Ученик развија креативан, радознао и истраживачки дух кроз упознавање и коришћење различитих уметничких медија и техника. Способан је и мотивисан да користи своје искуство, да експериментише и развија идеје кроз самосталан рад и рад у групи. Ученик развија машту и апстрактан начин размишљања који успешно примењује у различитим животним ситуацијама које захтевају креативна решења. Уочава специфичности различитих уметничких дисциплина (визуелне, драмске, музичке...) али уочава и њихове заједничке принципе и сличности. Ученик познаје и разуме вредност сопствене културе и културе других народа повезујући знања из различитих области или предмета. Знања и искуства стечена кроз предмет Ликовна култура (истрајност, упорност, стрпљивост) примењује у друштвеном животу и у даљем стручном усавршавању и професионалном развоју.

Основни ниво

На основном нивоу ученик има следеће компетенције: Изражава своја осећања и идеје користећи основне технике визуелних уметности. Уме да пронађе изворе и информације потребне за креативан рад. Учествује у школским и ваншколским активностима кроз стваралаштво у визуелним уметностима. Познаје вредност сопствене културе и културе других народа.

Средњи ниво

На средњем нивоу ученик има следеће компетенције: Развија своја осећања и идеје користећи различите медије визуелне уметности. Развија интересовања и самостално проналази потребне информације. Активно учествује у школским и ваншколским активностима. Разуме специфичности различитих уметничких дисциплина. Уочава повезаност знања из различитих области или предмета. Разуме вредност сопствене културе и културе других народа.

Напредни ниво

На напредном нивоу ученик има следеће компетенције: Развија и изражава своја осећања, идеје и ставове и адекватно користи различите медије визуелне уметности. Негује и развија своје склоности и интересовања за уметност. Самостално истражује изворе и информације потребне за креативан рад и решавање проблема. Осмишљава и учествује у тимским активностима које доприносе развоју и побољшању друштвене заједнице. Разуме специфичности као и сличности различитих уметничких дисциплина. Повезује знања из различитих области или предмета и примењује их у различитим животним ситуацијама. Свестан је вредности сопствене културе и културе других народа. Разуме универзални језик уметности.

СПЕЦИФИЧНЕ ПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Ученик кроз предмет Ликовна култура развија стваралачке способности, индивидуалну креативност и естетску осетљивост.

Основни ниво

Ученик истражује и примењује знања о основним материјалима, медијима, техникама и ликовним елементима која се користе у визуелним уметностима. Ученик познаје најважнија уметничка дела из културног наслеђа свог и других народа, развија свест о културним вредностима и схвата важност њиховог очувања.

Средњи ниво

Ученик проналази и развија своје идеје истражујући природно и вештачко окружење, свет маште и осећања (посматрајући, анализирајући и сакупљајући потребне информације) за стваралачки рад. Ученик препознаје улогу и вредност визуелне уметности као саставног дела свакодневног живота, нарочито као средства комуникације.

Напредни ниво

Ученик проучавајући уметничка дела истражује и анализира методе, технике, садржаје и подстицајно их примењује у свом стваралачком раду. Способан је да изрази став о свом раду и радовима других уочавајући различита значења и идеје. Ученик праћењем културних догађаја постаје активна публика и/или учесник у јавном и културном животу заједнице и развија своје критичко мишљење

НАЧИН ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Процењивање напредовања ученика и оствареност исхода врши се такозваном алтернативно (аутентичном) методом. Напредак ученика се прати да би наставник подржао развој потенцијала сваког ученика. Најефикаснији вид напредовања ученика су савети које наставник даје у току практичног рада и питања која наводе ученике на промишљање и развијање идеја. Други ефикасан вид подршке је одељенска изложба (по завршетку задатка) на којој су заступљени сви радови ученика. Ученички портфолио (мапа радова) омогућује ученику да и ван наставесамостално процењује сопствени напредак.

ПРОГРАМ ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ VI РАЗРЕД

Предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Фонд: 36 часова

Циљ Циљ образовно-васпитног рада у настави ликовне културе је да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењима друштва и карактеристикама овог наставног предмета.

ЗАДАЦИ

- Развијање опажања облика, величине, боје, светlostи, положаја облика у природи
- Да на сваком часу ученик користи технике и средства ликовно-визуелног стварања
- Развијање способности да се препозна традиционалана, модерна, савремена уметност
- Развијање правих вредности у области сликарства, вајарства, графике...
- Развијање моторичких способности ученика
- Развијање потенцијала ученика у области ликовног и визуелног стваралаштва, помагања у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава
- Развијање код ученика способности за комбиновање и конструисање
- Проширивање знања из области ликовне културе
- Развијање љубави према ликовном наслеђу
- Развијање ликовног сензибилитета
- Посета установама културе / музеји, галерије /
- Разумевање архитектонског наслеђа и упознавање са архитектуром
- Употреба нових материјала / гипс, пластика, глина, дрво, употреба материјала из природе.../

Међупредметне компетенције

Кроз наставу ликовне културе ученици стичу функционална знања и умења и развијају способности, навика и вредносних ставова, а који омогућавају целовит развој ученика и припремају их за живот у савременом свету.

Тематски/глобални план

Садржај програма /теме/	Обрада	Практичне вежбе	Естетска анализа	Укупно
1. Слободно ритмичко изражавање бојеним мрљама, линијама, светлинама, облицима и волуменима	2	1	1	4
2 .Визуелно споразумевање	2	1		3
3. Текстура	4	1	1	6
4. Светлина	5	2	1	8
5. Боја	8	3	1	12
6. Свет у образиље у ликовним делима	2	1		3
УКУПНО	23	9	4	36

САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
1. Слободно	4	- цртање	-вербално-текстуалне методе	-да ученици знају појам ритма, правилног и

ритмичко изражавање бојеним мрљама, линијама, светлинама, облицима и волуменима	(2+1+1)	-сечење различитих материјала -лепљење	-излагање -дијалог објашњавање -примери и демонстрација ликовних проблема ритма кроз различите медије -креирање вежбе и њена примена -подстицање, коректура, естетска анализа и вредновање	слободног ритму и њихова примена у различитим ликовним медијима -осопособљавање за самосталан рад у области линија, светлина и мрља -развијање крутеријума за естетску процену свог и радова других ученика
2 .Визуелно споразумевање	3 (2+1)	- посматрање -сликање -опажање -повезивање -	-вербално-текстуално упознавање са појмом визуелних комуникација и споразумевања -кодирање и декодирање визуелног знака -илюстративно-демонстративни примери из свакодневног -креирање вежби, подстицање, коректура, естетска анализа и вредновање	-усвајање појма визуелног споразумевање -оспособљавање ученика за кодирање и декодирање визуелног знака -развијање крутеријума за естетску процену свог и радова других ученика

3. Текстура	6 (4+1+1)	-цртање -сликање - вајање -сечење -лепљење -опажање	-разговор -монолошко-дијалошки -дискусија -објашњавање -илюстративни приказ кроз конкретне примере из свакодневног живота -демонстрација рада у различитим материјалима и техникама- цртање, сликање и вајање	-упознати ученике са појомом текстуралне и тактилне вредности површине и облика -да усвоје појмове о материјалима – традиционалним и савременим -да познају основна својства и врсте текстуре - да ученици успешно користе разне технике при изради текстуре
4. Светлина	8 (5+2+1)	-цртање -сликање -лепљење	-илюстративни метод уз објашњење за сваку тематску јединицу -дијалошко повезивање са другим предметика / физика, биологија / -увођење у појам валера -практично-демонстаривни поступак	-усвајање основних појмова о светlostи и њеним различитим својствима -да уочавају тонске разлике и уочавају њихове промене -да ученици запажају односе светло-тамно, градацију светlostи у односу на одрежене изворе, илузију заобљености и пластичности волумена -оспособити их да самостално доčарају простор и трећу димензику преко светлина

5. Боја	12 (8+3+1)	-опажање -сликање	-објашњење и разговор -демонстрација - илустаривни метод -демонстрација и примена нових материјала -самостална илustrација -групни рад	- усвајање појма боје, и њених карактеристика -да знају основне и изведене боје, топле и хладне, комплементарне -да практично самостално праве слике са комплементарним бојама и у контрастним тоналитетима
6. Свет уобразиље у ликовним делима	3 (2+1)	-сликање	-вербално-текстуалне методе / објашњење и дефинисање појма уобразиље у ликовним делима -самостална илustrација -групни рад	-усвајање појма уобразиље у ликовним делима -да самостално искажу сликањем снове, бајку...

НАЧИН ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Процењивање напредовања ученика и оствареност исхода врши се такозваном алтернативно (аутентичном) методом. Напредак ученика се прати да би наставник подржао развој потенцијала сваког ученика. Најефикаснији вид напредовања ученика су савети које наставник даје у току практичног рада и питања која наводе ученике на промишљање и развијање идеја. Други ефикасан вид подршке је одељенска изложба (по завршетку задатка) на којој су заступљени сви радови ученика. Ученички портфолио (мапа радова) омогућује ученику да и ван наставесамостално процењује сопствени напредак.

Корекација: музичка култура, српски језик, историја, биологија, техника и технологија

ПРОГРАМ ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ VII РАЗРЕД

Предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Фонд: 36 часова

ЦИЉ: Циљ образовно-васпитног рада у настави ликовне културе је да подстиче и развија учениково стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењима друштва и карактеристикама овог наставног предмета.

ЗАДАЦИ

- Развијање опажања облика, величине, боје, светlostи, положаја облика у природи
- Да на сваком часу ученик користи технике и средства ликовно-визуелног стварања
- Развијање способности да се препозна традиционалана, модерна, савремена уметност
- Развијање правих вредности у области сликарства, вајарства, графике...
- Развијање моторичких способности ученика
- Развијање потенцијала ученика у области ликовног и визуелног стваралаштва, помагања у самосталном изражавању коришћењем примерених техника и средстава
- Развијање код ученика способности за комбиновање и конструисање
- Проширивање знања из области ликовне културе
- Развијање љубави према ликовном наслеђу
- Развијање ликовног сензибилитета
- Посета установама културе / музеји, галерије /
- Разумевање архитектонског наслеђа и упознавање са архитектуром
- Употреба нових материјала / гипс, пластика, глина, дрво, употреба материјала из природе.../

Међупредметне компетенције

Кроз наставу ликовне културе ученици стичу функционална знања и умења и развијају способности, навика и вредносних ставова, а који омогућавају целовит развој ученика и припремају их за живот у савременом свету.

Тематска/глобална структура

Садржај програма /теме/	Обрада	Практичне вежбе	Естетска анализа	Укупно
1. Арабеска	1	3		4
2 .Пропорција	1	3		4
3. Композиција и простор	17	2	1	20
4. Обједињавање поктера, игре и звука	2	4		6
5. Фотографија	2			2
УКУПНО	23	12	1	36

САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
1. Арабеска	4 (1+3)	- цртање	-вербално-текстуалне методе -илюстрација -практично – демонстративни метод -креирање вежбе и њена примена -подстицање, коректура, естетска анализа и вредновање	-да ученици знају појам арабеске и орнамента и уочавају сличности и разлике -да познају примере из историје уметности и најзначајнији утицај других култура- Сирије, Египта, исламске културе... -да повезују са моделима и примерима из живота и разумеју и откривају

				арабеске -развијање крутеријума за естетску процену свог и радова других ученика
2 .Пропорција	4 (1+3)	-цртање по моделу -учавање -описивање -посматрање	-вербално-текстуални метод -учење путем посматрања -крирање вежби, подстицање, коректура	-усвајање појма пропорције као ликовног елемента -да знају значај пропорције у области теорије обликовања -да се развија осећај за склад
3. Композиција и простор	20 (17+2+1)	-цртање -сликање - вајање	-разговор и дискусија -практични радови -демонстрација опажања у природи	-да ученици уочавају равнотежу облика и масе у простору -да усвоје појмове о равнотежи боје у простору и компоновања величина у простору - да ученици успешно примењују стечена знања при самосталном раду
4. Обједињавање покрета, игре и звука	6 (2+4)	-цртање -сликање -лепљење	-илустративни метод уз објашњење за сваку тематску јединицу -дијалошко повезивање са другим предметика / српски језик, музичка култура /	-усвајање основних појмова о обједињавању покрета, игре и звука у позоришту, филму или тв-сцени - да самостално и групно израђују сегменте и повезују

			-практично-демонстаривни поступак	их -да изграђују осећај за добру повезаност ових елемената
5. Фотографија	2 (2)	-сечење -лепљење	-објашњење и разговор -демонстрација - илустаривни метод -самостална израда -группни рад	- усвајање фотографије и њених карактеристика -да знају практично презентовање фотографијом

НАЧИН ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Процењивање напредовања ученика и оствареност исхода врши се такозваном алтернативно (аутентичном) методом. Напредак ученика се прати да би наставник подржао развој потенцијала сваког ученика. Најефикаснији вид напредовања ученика су савети које наставник даје у току практичног рада и питања која наводе ученике на промишљање и развијање идеја. Други ефикасан вид подршке је одељенска изложба (по завршетку задатка) на којој су заступљени сви радови ученика. Ученички портфолио (мапа радова) омогућује ученику да и ван наставесамостално процењује сопствени напредак.

Корекација: музичка култура, српски језик, историја, биологија, техника и технологија

ПРОГРАМ ЛИКОВНЕ КУЛТУРЕ VIII РАЗРЕД

Предмет: ЛИКОВНА КУЛТУРА

Фонд: 34 часа

Циљ Циљ наставе ликовне културе јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и уметничку писменост и да напредују ка реализацији одговарајућих стандарда постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развијају мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и да подстичу стваралачко мишљење и деловање у складу са демократским опредељењем друштва и карактером овог наставног предмета

ЗАДАЦИ образовно-васпитног рада у настави ликовне културе састоје се у стварању разноврсних могућности кроз различите садржаје и облике рада и развијање ученичких способности за:

- Развијање способности ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената
- Стварање услова да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да упознају њихова визуелна и ликовна средства
- Развијање способности ученика за визуелно памћење и повезивање опажених информација као основе за увођење у визуелно мишљење
- Развијање смисла за естетске ликовне и визуелне вредности, које се стичу у настави, а примењују у животу и раду
- Развијање моторичких способности ученика и навеште за лепо писање
- Подстицање интересовања, стварање и неговање потреба код ученика за посећивањем музеја, изложби, као и за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде
- Стварање услова да се упознавајем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве
- Омогућавање разумевања и позитивног емоционалног става према вредностима израженим у делима различитих подручја визуелне уметности
- Развијање способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности
-

ОПЕРАТИВНИ ЗАДАЦИ – Ученици треба да се :

- оспособе да опажају и представљају: слободне композиције, визуелне метафорике, контраста, јединства и доминанте у простору, фантастике

- формирају навике за виши ниво културе рада, квалитет производа, културу живота и слободног времена
- ликовно-визуелно описмењавање, развијају креативних способности, припремају за ефикасно и савремено укључивање у рад, односно за различита занимања

Међупредметне компетенције

Кроз наставу ликовне културе ученици стичу функционална знања и умења и развијају способности, навика и вредносних ставова, а који омогућавају целовит развој ученика и припремају их за живот у савременом свету.

Тематски/глобални план

Садржај програма /теме/	Обрада	Практичне вежбе	Естетска анализа	Укупно
1. Слободно компоновање	3	2	-	5
2 .Визуелна метафорика	5	2		7
3. Контраста, јединство и доминанта	10	6		16
4. Слободно компоновање и фантастика	4	2		6
УКУПНО	22	12		34

САДРЖАЈ	БРОЈ ЧАСОВА	ВРСТЕ АКТИВНОСТИ	НАЧИН И ПОСТУПАК ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА	ЦИЉЕВИ И ЗАДАЦИ САДРЖАЈА ПРОГРАМА
1. Слободно	5	- посматрање	-вербално-илустаривни	-да ученици знају појам композиције на примерима

компоновање	(3+2)	-учавање -описивање -практичан рад различитим техникама -анализа	метод -практично – демонстративни метод -крирање вежбе и њена примена -подстицање, коректура, естетска анализа и вредновање	конкретних сликара -да ученик разуме ослобађање ликовне представе од описа предмета и фигуре -развијање крутеријума за естетску процену свог и радова других ученика
2 .Визуелна метафорика	7 (5+2)	- посматрање -учавање -описивање -ставарње применом различитих ликовних техника и материјала	-вербално-текстуални метод -учење путем посматрања -илустративни метод -групни рад -крирање вежби, подстицање, коректура - естетска анализа и вредновање	-да знају значај, карактер, садржај и функцију масовне комуникације -да знају тумачити амблеме, симболе, знакове различитих ликовних елемената: величину, облик, боју, линију, ЗД обликовање, хармонију, доминанте, стилизацију и значај свега у савременом животу -да се развија осећај за склад -развијање крутеријума за естетску процену свог и радова других ученика
3. Контраста, јединство и доминанта	16 (10+6)	- посматрање -учавање -описивање	-вербално-текстуални метод -илустративни метод -практични радови	-да ученици тумаче сагледавање поступака који доводе до уједињења свих ликовних елемената у ликовној композицији /

		<ul style="list-style-type: none"> -стварање -истраживање -експериментисање са техникама и материјалима 	<ul style="list-style-type: none"> -групни рад 	<p>контраст-јединство/</p> <p>-да познају карактеристична дела из савремене уметности</p> <p>-развијање кретеријума за естетску процену свог и радова других ученика - да ученици успешно примењују стечена знања при самосталном раду</p>
4. Слободно компоновање и фантастика	6 (4+2)	<ul style="list-style-type: none"> - посматрање -учавање -описивање -ставарње путем примене експеримента и истраживања кроз комбинацију различитих ликовних техника 	<ul style="list-style-type: none"> -вербално -илустративни метод -практично-демонстративни поступак -групни рад 	<p>-познавање појмова имагинације, фантастике и надреализма уз повезивање са конкретним примерима у бајкама, митовима, легендама</p> <p>-познавање карактеристичних дела из сликарских правца Хијеронимуса Боса, Салвадора Далија и Рене Магрита</p> <p>- да самостално и групно израђују сегменте и повезују их</p> <p>-развијање кретеријума за естетску процену свог и радова других ученика</p>

Садржај програма	Основни ниво	Средњи ниво	Напредни ниво
1. Слободно компоновање	<ul style="list-style-type: none"> -да ученик разликује и користи различите технике и материјале /цртање, сликање, вајање, графика/ -способност изналажења маштовитих решења како би се испољила оригиналност -да описује свој рад и радове других ученика и исказује свој утисак 	<ul style="list-style-type: none"> -да познаје и користу у раду основне изражajне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала -на основу стеченог знања и искуства из ликовне културе препознаје појам слободне композиције и долази до креативног решења -образлаже свој рад и радове других и наводи садржај, тему, карактеристике, технике... 	<ul style="list-style-type: none"> -да разуме појам композиције, има развијене креативне способности, развијену машту, да познаје, користи и одабира различита изражajна средства и материјале помоћу који ће на најбољи начин реализовати своју идеју -анализира композиције на примерима сликарства В.Кандинског -разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота
2 .Визуелна метафорика	<ul style="list-style-type: none"> -препознаје појмове-симболе, знак, амблем -зна неколико примера визуелних симбола у свакодневном животу 	<ul style="list-style-type: none"> -разуме појам, знак, симбол, тумачи знаковност у савременом свету -образлаже свој рад и радове других -одабира адекватан садржај и мотив из природе-земља, камење, ваздух, воће, цвеће, шуме да би представио своју идеју -користи машту и сазнања и изражава разна решења 	<ul style="list-style-type: none"> -зна појмове: симбола, знака, амблема, персонификације и алегорије -да на основу три различита садржаја /природни, друштвени и емотивни/ успе да дође до добrog решења за знак

3. Контраста, јединство и доминанта	<ul style="list-style-type: none"> -опажа контрасте у природи и својој околини и разуме њихов значај -разликује и користи материјале и технике како би дошли до одговарајућег решења 	<ul style="list-style-type: none"> -разуме појмове контраста, ритма / равномерно, одмерено кретање /, доминатна, најбитнија –основна карактеристика нечега -одабира адекватан садржај да би представио своју идеју 	<ul style="list-style-type: none"> -разуме појмове контраста- супротстављање истих или различитих квалитета ликовних елемената: величина, облика, боја, линија, смерова; хармоније- межусобни склад свих елемената; доминанте –наглашена вредност, истицање најбитнијег или доминирајуће вредности у композицији; јединства- тумачити сагледавањем поступака који доводе до уједињења свих ликовних елемената у ликовну композицију
4. Слободно компоновање и фантастика	<ul style="list-style-type: none"> -познаје појам фантастичног и маштовитог - разликује и користи различите технике и материјале како би оставрио своју идеју -исказује утисак о свом раду и радовима других 	<ul style="list-style-type: none"> -разуме појмове фантастичан- који је пун маште, измишљен, невероватан; имагинација- способност замишљања машта- фантазија -одабира адекватан садржај да би представио своју идеју уз помоћ одговарајућих материјала и техника 	<ul style="list-style-type: none"> -зна појмове: имагинација, фантастика и надреализам и повезује их са конкретним појмовима из књижевности- бајке, митови, легенде и са примерима слика: Салвадора Далија, Хијеронимуса Босха и Хуана Мира -анализира одабрана уметничка дела -користи тачне термине

НАЧИН ПРАЋЕЊА И ВРЕДНОВАЊА НАСТАВНОГ ПРОЦЕСА

Процењивање напредовања ученика и оствареност исхода врши се такозваном алтернативно (аутентичном) методом. Напредак ученика се прати да би наставник подржао развој потенцијала сваког ученика. Најефикаснији вид напредовања ученика су савети које наставник даје у току практичног рада и питања која наводе ученике на промишљање и развијање идеја. Други ефикасан вид подршке

је одељенска изложба (по завршетку задатка) на којој су заступљени сви радови ученика. Ученички портфолио (мапа радова) омогућује ученику да и ван наставесамостално процењује сопствени напредак.

Корекација: музичка култура, српски језик, историја, биологија, техника и технологија

Стандарди

Стандарди за предмет Ликовна култура, који се односе на крај обавезног основног образовања, изведени су из циљева образовања и васпитања, општих циљева предмета и наставног програма предмета. Стандарди су низ исказа који описују шта један ученик/ ученица зна и уме на одређеном нивоу постигнућа. За дефинисање стандарди у Ликовној култури садржај предмета подељен је у три области:

1. МЕДИЈИ, МАТЕРИЈАЛИ И ТЕХНИКЕ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ

2. ЕЛЕМЕНТИ, ПРИНЦИПИ И САДРЖАЈИ (ТЕМЕ, МОТИВИ, ИДЕЈЕ...) ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ

3. УЛОГА, РАЗВОЈ И РАЗЛИЧИТОСТ ВИЗУЕЛНИХ УМЕТНОСТИ

Термином визуелна уметност обухваћени су традиционални медији ликовних и примењених уметности (цртање, сликање, вајање, графика, керамика, костимографија...), савремени медији (телевизија, филм, сви облици дизајна и дигиталне уметности...), архитектура, фолклорна уметност, уметнички занати (ткање, грнчарија, накит, радови у дрвету, папиру и другим материјалима). ету, папиру и другим материјалима). У оквиру сваке области развијени су кратки искази/стандарди по нивоима, тј. описане су способности, знања и вештине ученика на три нивоа. На првом нивоу описаны су захтеви који представљају базични или основни ниво знања и вештина, на другом нивоу описаны су захтеви који представљају средњи ниво знања и вештина, а на трећем нивоу су захтеви који представљају напредни ниво знања и вештина. Они су дефинисани преко кључних компоненти учења: основних знања, стваралачких способности (искуствено знање/извођење) и критичког мишљења (ставови, вредновање).

Специфичност наставног процеса и учења у Ликовној култури огледа се у повезаности садржаја из све три области, као и у испреплетаности компоненти учења. У складу са таквом синтетичком природом учења у уметности и ради лакше примене у настави, стандарди су прво приказани по нивоима, без сврставања у области и компоненте учења.

ЛИСТА СТАНДАРДА ПО НИВОИМА

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на ОСНОВНОМ – 1. нивоу:

ЛК.1.1.1. разликује и користи (у свом раду) основне медије, материјале и технике (цртање, сликање, вајање) визуелних уметности

ЛК.1.1.2. изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове

ЛК.1.1.3. и ЛК.1.2.3. описује свој рад и радове других (нпр. исказује утисак)

ЛК.1.3.1. описује разлике које уочава на уметничким радовима из различитих земаља, култура и периода

ЛК.1.3.2. зна да наведе различита занимања за која су потребна знања и вештине стечене учењем у визуелним уметностима (нпр. костимограф, дизајнер, архитекта...)

ЛК.1.3.3. познаје места и изворе где може да прошири своја знања везана за визуелне уметности (нпр. музеј, галерију, атеље, уметничка радионица...)

ЛК.1.3.4. зна неколико примера примене визуелних уметности у свакодневном животу

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на СРЕДЊЕМ – 2. нивоу:

ЛК.2.1.1. познаје и користи (у свом раду) основне изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелних уметности

ЛК.2.1.2. и ЛК.2.2.2. образлаже свој рад и радове других (нпр. наводи садржај, тему, карактеристике технике...)

ЛК.2.2.1. одабира адекватан садржај да би представио неку идеју или концепт

ЛК.2.3.1. лоцира одабрана уметничка дела у историјски и друштвени контекст

Следећи искази описују шта ученик/ученица зна и уме на НАПРЕДНОМ – 3. нивоу:

ЛК.3.1.1. познаје и користи различите изражајне могућности класичних и савремених медија, техника и материјала визуелне уметности

ЛК.3.1.2. и ЛК.3.2.1. одабира адекватна средства (медиј, материјал, технику, поступак) помоћу којих ће на најбољи начин реализовати своју (одабрану) идеју

ЛК.3.2.2. изводи радове са одређеном намером користећи основне визуелне елементе и принципе да би постигао одређени ефекат

ЛК.3.2.3. користи тачне термине (нпр. текстура, ритам, облик...) из визуелних уметности (примерене узрасту и садржају) када образлаже свој рад и радове других

ЛК.3.2.4. уочава међусобну повезаност елемената, принципа и садржаја на свом раду и на радовима других

ЛК.3.3.1 анализира одабрана уметничка дела у односу на време настанка и према културној припадности (описује основне карактеристике, намеру уметника...)

ЛК.3.3.2. описује потребна знања и вештине који су неопходни у занимањима везаним за визуелне уметности

ЛК.3.3.3. користи друга места и изворе (нпр. библиотека, интернет...) да би проширио своја знања из визуелних уметности

ЛК.3.3.4. разуме међусобну повезаност и утицај уметности и других области живота